# GAZETA LWOWSKA.

W Piątek N^er. 116. 9. Października 1829.

## WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— *Z Austryi wyższej.* —

O pobycie NN. Cesarstwa Ichmość w Lincu, zawiera tameczna Gazeta z dnia 28. Września następujące dalsze wiadomości:

W Piątek, d. 25. t. m. dawał N. Pan od rana do godziny 12téj prywatne posłuchanie.

O godzinie 1. stanął tu Król Jmć Bawarski, który zjechawszy się w Vöcklabruck z N. Cesarzową Jmcią, przybył tutaj dla odwiedzenia N. Cesarza Jmci.

O godzinie 4téj, po obiedzie w kole rodzinnym, na którym znajdowali się tylko dostojni Arcy-Xiążęta: Antoni, Jan i Ludwik i Jego Król. Wys. Arcy-Xiążę Maxymilijan d'Este, odjechał Król Jmć do Vöcklabruck.

W d. 26. rano raczył N. Pan na nowo dawać powszechne posłuchanie, a czas popołudniowy poświęcił oglądaniu gmachu seminaryjnego, który ma być rozszerzony, rzeźni mającej być przerobioną i gmachu administracyi tabakowéj i stęplowéj. Tegoż samego dnia powróciła N. Pani szczęśliwie z Vöcklabruck.

Po południu wyjechał do Wiédnia Arcy-Xiążę Jan.

W Niedzielę d. 27. przed południem znajdował się N. Pan na mszy w kościele Stanów, poczém zwiedził domy wychowańców wojskowych c. k. pułków piechoty Arcy-Xięcia Rudolfa i W. Xięcia Badeńskiego, tudzież szpitał wojskowy. Po południu NN. Cesarstwo Ichmość, w towarzystwie dostojnych Arcy-Xiążąt: Antoniego, Ludwika i Maxymilijana, i swojego Dworu, raczyli odwiedzić ogród publiczny.

Licznie zgromadzony lud miał przy téj sposobności szczęście być świadkiem pierwszego zobaczenia się NN. Cesarstwa Ichmość z dostojną Arcy-Xiężną Zofiją, która przez kilka miesięcy bawiła to u wód w Ischel, to w Tegernsee u dostojnej swéj Matki, owdowiałéj Królowéj Jej Mć Bawarskiéj.

Ta wielce poruszająca scena rodzinna, pośród wiernych poddanych, któréj głośne życzenia dla ukochanego Monarchy i Jego całego Domu towarzyszyły, będzie na zawsze pamiętną obecnym, których serca przezto najmocniéj rozczulone zostały.

## WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

### Portugalija.

Gazety Angielskie zawierają wiadomości z St. Michael i z Lizbony. Z St. Michael donoszą pod d. 19. Sierpnia: »Onegdaj wieczorem powróciła tutaj eskadra przeznaczona na Terceirę. Do wczorajszego poranku zostawaliśmy w największéj niecierpliwości, słyszeć przywiezione przez nią wiadomości. Teraz wiemy, że okręt Dom Joao i większa część innych okrętów wojennych po nader nieszczęśliwem uderzeniu na wyspę, powróciły. O klęsce przy tém zdarzeniu poniesionéj jeszcze nic nie ogłoszono. Jak słychać, miał Jenerał Prego, dowódzca wojska, oświadczyć, iż dotąd nie mógł jeszcze bliższych zebrać okoliczności, wszelako sądzi, iż wyprawa ta składająca się początkowo z 3000 ludzi, utraciła trzecią część. Podług innych podań strata wynosić ma tylko 600 ludzi. Wszystko wojsko, które wylądowało, poległo lub zostało zabrane w niewolę; tylko jeden Oficer ocalał, iż rzuciwszy się w morze dostał się do okrętów. Zdaje się, że okręt linijowy najwięcéj ucierpiał, ma bowiem 29 kul w zrębie, wystrzelił ón 1900 kul, po większéj części bez skutku, gdy każdy strzał z brzegu był pewny. Mówią, że dwie fregaty, zupełnie bez masztów, zawinęły do Fayal. Na Terceirę uderzono w d. 11.; wprzód posłał Admirał Rosas parlamentarza, aby wezwał wyspę do poddania się.

W przypisku do listu z d. 22. Sierpnia podają stratę Portugalczyków na 900 ludzi; okręt wojenny angielski Ariadne stał pod St. Michael; Konsul Angielski Read został odwołany. — Inny list z St. Michael z d. 24 Sierpnia potwierdza powyższe wiadomości i dodaje, że żołnierze Portugalscy mocno przestraszeni zostali, i że Oficerowie oświadczyli, iż, aby taką wyspę, jak Terceira podbić, potrzeba 10,000 ludzi.

Listy z Lizbony dochodzą do d. 6. Września, gdzie wiadomość o klęsce Miguelistów pod Terceirą już była wiadoma. Pod ten sam czas doszła tam także wiadomość o odjeździe Królowéj Donny Maryi do Brazylii. Królewscy ochotnicy z Bragi podnieśli bunt przeciwko Gubernatorowi prowincyi Minho, Dom Alvaro da Costa; z Porto posłano mu w pomoc jazdę.

Z Madery nadeszły do Londynu wiadomości

)(

do d. 3. Września. Wiedziano tamże o tém co zaszło na Terceirze, wszelako wiadomość ta nie uczyniła żadnego znacznego wrażenia. Osada jednej portugalskiej fregaty podniosła bunt, ale nie z powodu politycznego, lecz tylko ztąd, iż od 12 miesięcy nie pobierała żołdu. Gdy jej Gubernator posłał dolary na pokład, powróciła do posłuszeństwa. Kilka Francuzkich okrętów miały w Maderze zatknąć banderę Portugalską i udać się do Afryki, gdzie prowadzić mają handel niewolnikami.

## Hiszpanija.

Nadzwyczajna Gazeta Madrycka z Niedzieli d. 13. Września, zawiera następujący urzędowy buletyn o zdrowiu Monarchy, przesłany pierwszemu Ministrowi przez lekarzy przybocznych: »Król Jmć był od wpół do czwartéj z południa w chórze, dokąd wezwani byliśmy około godziny piątej. Mówiono nam, że Monarcha poklęczawszy dziesięć minut, zemdlał. Zastaliśmy Króla bez przytomności i stan ten trwał minut dwadzieścia. Tymczasem z pociechą możemy donieść JWPanu, iż po puszczeniu krwi i innych użytych środkach, Król Jmć znowu odzyskał przytomność, i dotąd nie dało się postrzedź żadne nadwerężenie organów. Niechaj Bóg zachowa JWPana w późne lata. W San Lorenzo o godzinie siodméj wieczorem d. 12. Września 1829. (podp) Marcello Sanchez Rebota. Pedro Castello« — Gazeta nadzwyczajna: »Łaskawy Panie, minęła już północ i mamy radość, oznajmić JWPanu, że Króla Jmci od czasu ostatniego buletynu, który przesłaliśmy JWPanu, nic nowego nie spotkało. Król Jmć jest w tak dobrym humorze i tak wesoł, jak gdyby najlepszego doznawał zdrowia. Niechaj Bóg i t. d. San Lorenzo, w nocy kwandrans na pierwszą d. 13. Września 1829. (podp.) Ciżsami lekarze.« — Trzy późniejsze jeszcze buletyny donoszą o zupełném wyzdrowieniu Króla Jmci. Ponieważ lekarze nie oznaczyli własności choroby, przeto przypisują powszechnie temu, iż Monarcha po owym wypadku w karecie nie dozwolił sobie krwi puścić. Mówią, że od tego czasu uczuwał ciągle ból tyłu głowy. Wczoraj, w Niedzielę, zebrała się najwyższa rada Kastylijska w skutek nadeszłéj wiadomości z Eskuryjalu o zdrowiu Króla Jmci.

## Wielka Brytanija i Irlandyja.

Urządzenie nowéj policyi, jak słychać, będzie miało moc obowiązującą w zachodniéj części miasta od Ś. Michała. Do zakresu jéj działalności nie należy utrzymanie policyi poprawczéj, która powinna słuchać obwinionych osób i w przypadkach ulegających wywodowi słownemu, stanowić kary. Takową pełnić będą tak jak wprzód, tak zwani sędziowie policyjni, którzy oraz są i sędziami pokoju. Dziewięciu urzędników policyjnych, obowiązanych jedynie do utrzymania porządku i zapobieżenia zbrodniom, miało już narady z członkami wszystkich władz parafijalnych w celu powzięcia wiadomości o ich życzeniach i o ile można do nich zastósowania się. Każdy z tych urzędników, tak prosty jakoteż ich Oficerowie, otrzymają drukowane książki, w których będą mieli dokładnie oznaczone swoje obowiązki i powinności, jakoteż granice, których przekraczać nie powinni. Każdy musi miéć w kieszeni laskę policyjną z pewném godłem; daléj odznaczać się będą przez właściwe mańkietki i każdy otrzyma pewny rodzaj petardy, wprawdzie tak maleńkiéj, że ją może w kamizelce nosić, która atoli w razie potrzeby taki czyni hałas, że ją owe ciężkie machiny używane dotąd podczas straży nocnéj, nie zagłuszą.

## Francyja.

Monitor z d. 23. Września wyraża: »Okręt linijowy le Duquesne zawinął niedawno do Brestu. Na tym okręcie powiewała bandera Kontr-Admirała Roussin. Jak wiadomo, Admirał ten posłany był przed dwoma laty do Brazylii, aby łącznie z pełnomocnym Ministrem Króla, wspierał reklamacyje, które poddani Francuzcy mieli do rządu owego Państwa z powodu zatrzymania Francuzkich okrętów na rzece la Plata przez okręty Brazylijskie; teraz wiadomo, że Kontr-Admirał Baron Roussin dopełnił tego ważnego zlecenia w sposobie tak dla naszych żeglarzy pożytecznym, jak dla niego zaszczytnym. Odjeżdżając z Brazylii, Admirał ten zdał dowództwo francuzkiéj siły morskiéj Kontr-Admirałowi Grivel, którego bandera powiewa na fregacie Karolinie.«

Izba handlowa Marsylska odebrała następujący list Admirała de Rigny: »W Toulonie dnia 14go Września 1829. Mości Panowie! Miałem zaszczyt odebrać list, któryście WPanowie do mnie pisali, a w którym wyraziliście mi obawę kupców z powodu mających niebawem nastąpić kroków nieprzyjacielskich z Tripolis. — Nie odebrałem innego doniesienia prócz tego, które WPanom przesłał Jeneralny Konsul, Ajent zewnętrznych spraw w Marsylii, podług doniesienia P. Lesseps, Jeneralnego Konsulą w Tunecie. — Żadne późniejsze doniesienie nie potwierdziło téj obawy, wszelako wysłałem natychmiast korwetę »la Bajonnaise« ku Tripolis dla ostrzeżenia okrętów królewskich, które na tamecznych morzach krążą. Przyjmijcie WPanowie, Mości Panowie i t. d. Wice Admirał, Prefekt morski, Hrabia Rigny.«

Rząd francuzki przeznaczył ozdobę Legii honorowéj Kapitanowi Aubert, który niedawno uratował mnóstwo angielskich marynarzy, podczas gdy jego własny okręt i tegoż osada w największém znajdowała się niebezpieczeństwie. Rząd zaś angielski z swojéj strony, chcąc taki czyn godnie wynagrodzić, dał Kapitanowi Aubert przywilej, że może tak podczas wojny jakotéż pokoju wszędzie podróżować, żeglować i pod opieką angielską wszystkie części świata, gdzie są Konsulowie angielscy, zwiedzać.

Rada Sądu piérwszéj instancyi uznała ważność zagrabienia sześciu dzienników, które umieściły plan związku Bretańskiego. Zagrabienie odwołane zost[illegible] względem Konstytucyjonisty, Echa francuzkiego i Dziennika rozpraw, które plan ten bez przypisków umieściły; podobnie względem Gazety francuzkiéj, która takowy umieściła wraz z komentarzem, okazując całe niebezpieczeństwo rzeczonego planu. Zagrabienie Dziennika handlowego i Kuryjera francuzkiego, trwa tymczasowie, z zastrzeżeniem dalszego śledztwa, czyli jest powód zawiadowców tego Dziennika pociągnąć przed sąd policyi poprawczéj.

P. Dubourg, Członek Izby Deputowanych, mianowany został Burmistrzem miasta Toulozy, na miejsce P. Montbel teraźniejszego Ministra.

## Niemcy.

Król Jmć Bawarski postanowieniem swojém z dnia 20. Września oznacza przepisy dozoru i kontrolli w cle. Inne postanowienie królewskie z d. 13. Września dotycze się oclenia wozów pocztowych.

Królestwo Ichmość spodziewani byli znowu w dniu 2. Października w Monachium.

JJ. KK. WW. Xiężna Max. Bawarska i jéj dostojna Siostra Arcyxiężna Zofija Austryjacka zjechały dnia 25. Września z Tegernsee do Monachium, znajdowały się w teatrze król. na przedstawieniu Egmonta, poczém dnia następującego piérwsza pojechała do Tegernsee, a druga do Wiednia. — Dnia 25. Września przybyła owdowiała W. Xiężna Toskańska, z Drezna do Monachium, gdzie już od dni kilku bawił *in cognito* W. Xiążę Meklenburgsko-Szweryński, powracający z Włoch.

Magistrat miasta Bamberg wydał pod dniem 18. Września uwiadomienie téj treści, że śledztwo i roboty przygotowawcze do połączenia Dunaju z Menem przez przybyłą tamże król. Komissyją do kanałów wyznaczoną, są rozpoczęte, i mieszkańcy są wezwani, aby znaki i pale, które w okolicy Rednic będą bite, o ile być może oszczędzali i przykładali się do onych utrzymania. (Zamiar połączenia Dunaju z Menem ma być za pomocą rzék Rednicy i Altmühl uskuteczniony.)

## Prussy.

W Berlinie odebrano nowe wiadomości o wyprawie Barona Humboldt do gór Uralskich. Uczeni ci postanowili przy przyjaźnych okolicznościach podróż swoję daléj rozciągnąć; Uralskie góry już daleko za nimi leżały, i byli już na drodze ku granicy chińskiéj, z kąd na powrót będą powracali.

## Danija.

Wiadomości z Kopenhagi z dnia 19. Wrześ. zawierają: Dotąd nie mamy jeszcze pewnéj wiadomosci o kanonadzie, słyszanéj dnia 30. i 31. z. m. w rożnych miejscach na zachodnim brzegu Jutlandyi. Niektórzy norwegscy żeglarze mówią, iż kanonada ta pochodziła od dwóch okrętów linijowych rossyjskich, przybyłych z morza północnego, które w czasie bardzo mglistego powietrza dawały ciągle ognia z dział, ażeby się nie rozłączyły. Powieść ta przez przybycie dnia 3. b. m. do tutejszéj przystani trzech linijowych okrętów wojennych z Archangelu, nabiera niejakiego podobieństwa do prawdy.

W dniu 17. Września nastąpiło w Augustenburgu zaślubienie Xięcia Fryderyka Augustenburgskiego z Hrabianką Henryką Danneskioeld-Samsoe.

## Szwecyja i Norwegija.

Król Jmć Szwedzki mianował dotychczasowego Jenerała Adjutanta przy Sztabie Jeneralnym, Pułkownika Clairfeld, piérwszym swoim Adjutantem i Jenerał Majorem, a Pułkownika Karola Stellan Moernera Jenerałem Adjutantem przy Sztabie Jeneralnym.

Wielkorządzca Norwegii Hrabia Platen, dotąd bawiący w Sztokholmie, jak słychać, pozostanie tamże, dopóki się teraźniejszy sejm nie skończy.

Stany Państwa zezwoliły na summę 2,800,000 tale. *banco* na wydatki siły wojennéj szwedzkiéj.

## Rossyja.

Dziennik Petersburski z dnia 18. Września zawiéra wiadomość od naczelnego wodza Hrabiego Diebicza Zabałkańskiego z Adryjanopola z d. 25. Sierpnia, która oprócz dokładnego doniesienia o zajęciu tego miasta, umieszczonego już przez nas, dodaje jeszcze, iż poźniéj dostały się w ręce zwycięzców 3 buńczuki i 2 żelazne działa wielkiego kalibru, któreto ostatnie, ponieważ dla wielkiéj wagi przewiezione być nie mogły, naczelny wódz kazał zniszczyć. »Składając (są dalsze słowa raportu) u nóg W. C. Mci wspo-

mnione chorągwie i buńczuki, mam oraz szczęście donieść, iż wojsko W. C. Mci oprócz tych trofeów zdobyło jeszcze kilka tysięcy po większéj części nowych zupełnie karabinów, i nadzwyczaj wielkie zapasy amunicyi i żywności.«

»Mieszkańcy miasta Adryjanopola cieszą się najzupełniejszą spokojnością; handel i domowe ich zatrudnienia ani na chwilę nie zostały przerwane. We wszystkich naszych potrzebach udajemy się do Kajmakana Paszy, Jeneralnego Gubernatora miasta, a ten natychmiast wszystko spełnia i tym sposobem zapobiega się wszelkim przyczynom do wzajemnych użaleń.«

Dziennik petersburski jakoteż Gazeta handlowa oświadczają za bezzasadną w zagranicznych pismach umieszczoną wiadomość, że rząd rossyjski nową pożyczkę 35 milijonów talarów u domów Frega w Lipsku i Bethmana w Frankforcie nad Menem, chce zaciągnąć.

## Wiadomości z Grecyi.

Oto jest summaryczna treść trzynastu wyroków czwartego Zgromadzenia narodowego, wydanych w Argos.

1) Zgromadzenie narodowe potwierdza w całéj treści odpowiedzi Prezydenta Grecyi, dane angielskiemu Rezydentowi P. Dawkins, w skutek udzielonego mu protokołu z dnia 22. Marca, i nadaje Prezydentowi moc należéć do układów tyczących się ostatecznego losu Grecyi, gdyby do tego był wezwany, wszelako pod warunkiem, że w téj mierze trzymać się będzie umowy traktatu londyńskiego, i zasad ustanowionych dnia 14. (26.) Kwietnia 1826. w Epidaurus. Zgromadzenie narodowe zastrzega sobie prawo ratyfikacyi.

2) Zgromadzenie narodowe potwierdza wszystkie urządzenia wewnętrzne, poczynione przez Prezydenta, sankcyjonuje ustanowienie Senatu w miejscu Panhellenijonu z 27 Członków, stanowi wybor i zakres działalności tego Senatu, porządkuje przygotowawcze roboty do przyszłéj konstytucyi, i obmyśla innego Prezydenta na przypadek śmierci teraźniejszego.

3) Urządza skarb i co się na niego ściąga; upoważnia do pożyczki 60 mil. franków.

4) Daje moc Prezydentowi urządzenia siły lądowéj i morskiéj, i odnawia prawo konskrypcyi z roku 1825.

5) Zezwala na wynagrodzenia tym, którzy narodowi nadzwyczajne ponieśli ofiary, mianowicie wyspom Hydrze, Spezyi, Ipsarze, załodze Messolungi, wojsku Karaiskakiego i t. p.

6) Poleca rządowi wziąć tymczasowo na siebie przed rokiem 1821 zaciągnione długi gmin po sprawdzeniu onych wierzytelności, takowe w jak najkrótszym czasie zaspokoić, i ilość takową stosownie do okoliczności, od gmin ściągnąć.

7) Potwierdza przełożone przez Prezydenta pierwsze sztuki monety, których jedna, fenix, wynosi sześć na wagę w wartości jednego talara hiszpańskiego, z śrébra podług francuzkiego szrotu; podzielona będzie na sto leptów, dla czego wszystka zdawkowa moneta, sztuki miedzi po 1, 5 i 10 leptów w obieg puszczone być powinny. Moneta ta, ma na jednéj stronie fenixa, nad którym unosi się krzyż, z napisem: »Państwo Greckie, 1821«; na drugiéj między rószczkami wawrzynową i oliwną, wartość i napis: »J. A. Capodistrias, Kybernitis, 1828.«

8) Upoważnia Prezydenta do ustanowienia orderu rycerskiego, i do rozdania ozdób takowego Admirałom, Szefom i Oficerom Mocarstw sprzymierzonych, jakoteż Filelenom za granicami Grecyi. Znak ten honorowy nie ma być Grekom dany aż do rozstrzygnienia następnego Zgromadzenia narodowego, Prezydent zaś może go nosić. Później względem rozdania Grekom dodano warunek: (lub wcześniéj, gdyby to rząd za dobre uznał). Upoważnia daléj w przyszłéj stolicy Grecyi, wznieść Świątynię Bogu, Zbawicielowi; do Dworów sprzymierzonych i do Bawaryi wysłać deputacyje z podziękowaniem, a w Nawarynie i Petaldi, gdzie jak wiadomo wysiadła na ląd wyprawa francuzka, postawić pomniki.

9) Ustanawia listę cywilną Prezydenta rocznie na 180,000 fenixów (30,000 hiszpańskich talarów). — Prezydent nie przyjął tego wniosku, »z powodu potrzeb kraju« i żądał pozwolenia, aby miasto tego, mógł podnieść ze skarbu publicznego, co potrzeba na nadzwyczajne koszta.

10) Ogranicza zakaz wywozu starożytności, i tylko Prezydentowi dozwala dawać takowe do muzeów tego lub owego Państwa we względzie archeologicznych badań.

11) Stanowi fundusze na zakłady naukowe i sierot; upoważnia Prezydenta zaprowadzić porządek w zarządzie klasztorów i na takowe rozłożyć stosunkowo ciężary krajowe.

12) Stanowi załatwienie spraw, które przed przybyciem Prezydenta Grecyi już były rozpoczęte.

13) Dotycze się zwołania na nowo czwartego Zgromadzenia narodowego i odnowienia onegoż posiedzeń.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest Ner. 41. Rozmaitości.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.